

KS-advokat: Kommunene kan fastsette svært inngripende tiltak

Kommunal Rapport 24.03.2020

Smittevernloven gir kommunene fullmakt til å iverksette svært inngripende smitteverntiltak der det er nødvendig. Det sier områdedirektør Tor Allstrin i KS advokatene.

Nordlandskommunenes «søringkarantene» har skapt kraftig debatt de siste dagene. Norsk Industri har kommet med kraftig angrep på de lokale karanteneene. Regjeringen har uttalt at den ikke utelukker å stramme inn på kommunenes anledning til å lage lokale regler.

Kommuneoverlegen i Rennebu mener at regjeringen med det vil overstyre alle kommuneoverleger. Ap har gitt støtte til nordnorske karantenereregler. Etter at Bodø valgte å forlenge karantenereglene tirsdag, uttalte jussekspert at karantenereglene antakelig ikke er ulovlig.

Områdedirektør og advokat i KS advokatene, Tor Allstrin, sier at Norge er nå i en særegen situasjon, hvor enkelte områder av landet er hardere rammet enn andre.

– Det er viktig at hver kommune vurderer hvordan den best mulig kan ivareta sitt ansvar, og det er lett å ha forståelse for at mange kommuner ønsker å iverksette ulike og lokalt tilpassede tiltak for å beskytte innbyggerne, sier han.

Kan gå lenger enn staten

Han sier videre at etter smittevernlovens § 4–1 kan en kommune fastsette svært inngripende smitteverntiltak der det er nødvendig «for å forebygge en allmennfarlig sykdom eller for å motvirke at den blir overført».

– Kommunen må selvsagt handle innenfor den kompetansen kommunen er gitt i loven, men kan ellers velge tiltak som går lenger enn hva staten har gjort gjeldende for landet som helhet. For øvrig fremgår det generelt av Grunnloven § 49 at det må lov til for å begrense det lokale selvstyret, sier Allstrin.

20 kommuner har laget lokale forskrifter i medhold av smittevernloven, og kunngjort disse i Lovdata. Andre har laget vedtak, og publisert disse på sine nettsider. Ifølge Allstrin er det i bunn og grunn ingen forskjell på disse. Så lenge forvaltningslovens krav til saksbehandling er oppfylt, er de lokale vedtakene i praksis å regne som lokale forskrifter.

Rom for debatt

Han vil ikke kommentere hvert enkelt av de konkrete tiltakene og restriksjonene som kommunene har innført.

– Det er imidlertid viktig at det også i perioder med særskilt høyt press på lokale og nasjonale myndigheter er rom for debatt rundt offentligrettslige vedtak. Samtidig må vi ikke glemme at mye av initiativet som tas for å finne løsninger i forskjellige deler av landet vårt er et utslag av den dugnadsånden som det nå oppfordres til – også fra sentralt hold, sier Allstrin.